

Stöd i mötet med våldsutsatt person

Stödmaterial kopplat till Våld i nära relation och hedersrelaterat våld – Handbok för handläggning

2024-12-20

Vid den initiala kontakten

- Frågor om våld ställs alltid i enrum med klienten, använd standardiserad bedömningsmetod om möjligt.
- I de flesta situationer är det bra att inledande berätta om att socialtjänsten har ett ansvar för att identifiera och erbjuda stöd och skydd till personer som är utsatta för våld. Informera även om att socialtjänsten är en myndighet som omfattas av sekretess och vad det innebär.
- Informera om anmälningsplikt när det gäller barn. Om det finns barn som kan ha bevittnat våld mot en vuxen ska alltid en anmälan/ information lämnas till Barn och unga. De kan också konsulteras om det finns frågor kring barns utsatthet för våld, då de ansvarar för utredning och bedömning av barns behov.
- Bedöm behovet av akut hjälp
- Dokumentera din bedömning
- Bedöm behovet av sekretessmarkering i Treserva
- Behöver ärendet hanteras av fler enheter inom socialtjänsten sker samverkan enligt SP

Finns akut behov av ekonomiskt bistånd till följd av våldsutsatthet?

Om ja, kontakta Försörjningsstöd Mottag/befintlig socialsekreterare om sådan redan finns.

Om hen behöver vård, eller har skador som behöver dokumenteras, erbjud dig att hjälpa till att kontakta sjukvården

Behöver polisen kontaktas för polisanmälan (och ansökan om kontaktförbud)?

Om ja, informera om hur det går till och motivera den vuxne att själv göra en polisanmälan. Är den utsatte ett barn ska anmälan göras skyndsamt om det inte strider mot barnets bästa.

Lämna information om råd och stöd

Sammanställning finns längst ner i detta stödmaterial. Tänk på att göra en riskbedömning innan tryckt material lämnas till den våldsutsatta

Checklista om du behöver flytta

Saker som kan vara bra att packa ner/ta med, som du förvarar på ett säkert och lättillgängligt ställe:

- **Personbevis** såsom körkort, pass, ID-kort, uppehållskort
- **Ekonomiska handlingar** såsom VISA-kort, pengar, bankdosa och viktiga koder till inloggning.
- **Mediciner**, salvor, ögondroppar m.m.
- **Värdehandlingar** såsom försäkringsbevis och hyreskontrakt.
- **Eventuella hjälpmedel** såsom glasögon och hörapparat
- **Laddare och mobiltelefon/läsplatta** med avstängd platsspecifikation
- **Barnens** viktiga tillhörigheter, såsom gosedjur, napp, leksaker, favoritbok och skoldator.
- **Andra viktiga saker att ta med:** Nycklar till hus, bil, bankfack
Smycken
Kläder och toalettartiklar
Viktiga adresser och telefonnummer
Fotografier

Utökade FREDA- kortfrågor

Frågorna ställs till alla för att identifiera behov av stöd och skydd och kan användas både vid nybesök och i pågående ärenden. Samtalet ska ske i enrum med hänsyn till den enskildes säkerhet.

Bemötandet är avgörande – lyssna, bekräfta och ta uppgifterna på allvar. Den som ställer frågorna behöver ha kunskap om våld i nära relation samt kännedom om rutiner vid jakande svar.

Vid behov kan olika former av våld förklaras.

	Under senaste året?	Tidigare i livet?	Är du nu rädd för den/de personerna?	Har du kontakt med den/de personerna?
1. Har du blivit utsatt för någon form av fysiskt övergrepp av någon (t ex. knuffad, slagen, sparkad eller annat)? ☐ NEJ ☐ JA	Om JA, av vem/vilka	Om JA, av vem/vilka	☐ NEJ ☐ JA	☐ NEJ ☐ JA
2. Har du blivit utsatt för någon form av psykiskt övergrepp (t ex. kränkt, trakasserad, kontrollerad, hotad, fått saker förstörda, ej fått kontrollera ekonomin eller annat)? ☐ NEJ ☐ JA	Om JA, av vem/vilka	Om JA, av vem/vilka	☐ NEJ ☐ JA	☐ NEJ ☐ JA
3. Har du blivit utsatt för någon form av sexuellt tvång? ☐ NEJ ☐ JA	Om JA, av vem/vilka	Om JA, av vem/vilka	☐ NEJ ☐ JA	☐ NEJ ☐ JA
4. Har du hindrats från att använda rullstol, käpp eller annat hjälpmedel? ☐ NEJ ☐ JA	Om JA, av vem/vilka	Om JA, av vem/vilka	☐ NEJ ☐ JA	☐ NEJ ☐ JA
5. Har du vägrats hjälp med att ta din medicin, komma till badrummet, komma upp ur sängen, klä dig eller få mat/dryck? ☐ NEJ ☐ JA	Om JA, av vem/vilka	Om JA, av vem/vilka	☐ NEJ ☐ JA	☐ NEJ ☐ JA
Tillagda frågor om att utsätta andra	Under senaste året?	Tidigare i livet?	Tror du att personen/personerna är rädd för dig idag?	Har du kontakt med personen/personerna idag?
6. Upplever du att du har svårigheter med ditt humör, tankar eller beteende på sådant sätt att det riskerar att gå ut över någon annan? ☐ NEJ ☐ JA	Om JA, av vem/vilka	Om JA, av vem/vilka	☐ NEJ ☐ JA	☐ NEJ ☐ JA
7. Tror du att någon som står dig nära har upplevt dig som skrämmande, hotfull eller våldsamt? ☐ NEJ ☐ JA	Om JA, av vem/vilka	Om JA, av vem/vilka	☐ NEJ ☐ JA	☐ NEJ ☐ JA

Om du har hemmavarande barn under 18 år:

Har barnet/barnen vid övergrepp sett, hört eller märkt våldet?

Nej Ja, vid enstaka tillfälle Ja, vid upprepade tillfällen

Oavsett övergrepp mellan vuxna, har barnet/barnen själva varit utsatta för våld?

Nej Ja, vid enstaka tillfälle Ja, vid upprepade tillfällen

Stöd för att fråga om Hedersrelaterat våld

Frågorna är hämtade från *hedersförtryck.se*. Inledningsvis kan det vara bra att ställa två öppna frågor som ger en möjlighet att få den utsattas situation beskriven:

- Vad skulle du vilja göra som du inte får?
- Vad måste du göra som du inte vill?

Ytterligare frågor som kan ställas är:

- Vilka begränsningar är hon eller han utsatt för? Det kan bland annat handla om att inte få delta i fritidsaktiviteter, om att vara tvungen att alltid gå direkt hem efter skolan eller att ha andra begränsningar i fråga om tider, om val av kompisar, kläder eller utbildning.
- Är hon eller han utsatt för fysiskt våld? Finns det i så fall synliga skador? Vem utsätter, på vilket sätt, hur ofta och när?
- Är hon eller han utsatt för kränkningar och hot? Vem utsätter, på vilket sätt, hur ofta och när?
- Talar hon eller han om att förlova sig eller gifta sig trots att hon eller han är ung och inte är klar med skolan? Är partnern någon som hon eller han rimligen inte kan känna särskilt väl?
- Är syskon eller andra i familjen eller släkten bortgifta eller gifta mot sin vilja?
- Finns det anledning till oro inför en förestående utlandsresa. Kan det finnas en risk för att en semesterresa i stället är en resa för att göra en överenskommelse om förlovnings- och äktenskap?
- Måste hon eller han ljuga för familjen om pojkvän eller flickvän, sin sexuella läggning eller könsidentitet?
- Uppvisar hon eller han psykosomatiska symtom (till exempel huvudvärk eller magont)?
- Hur beskriver hon eller han sin eventuella ofrihet i förhållande till krav från föräldrar eller andra i omgivningen?
- Vad är det hon eller han tror kommer att hända om hon eller han bryter mot dessa krav?
- Får hon eller han delta i all undervisning, inklusive idrott och sex- och samlevnadsundervisning?
- Får hon eller han vara med på skolresor och lägerskolor?
- Måste hon eller han ljuga om vilka hon eller han umgås med, fritidsvanor och dylikt?

Om det är en flicka som är utsatt:

- Är hon utsatt för någon form av bevakning, till exempel från en bror, i skolan och/eller på fritiden?
- Är hon kraftigt begränsad när det gäller kläder, rörelsefrihet och fritid?
- Har hon stort ansvar för hemmet?
- Är hon könsstympad eller är hon orolig för att bli det?
- Har hon någon syster som är könsstympad?

Om det är en pojke kan en också ställa frågan om han tvingas bevaka och kontrollera sina systrar eller kvinnliga kusiner på något sätt, exempelvis i skolan.

Regionalt stödcentrum heder kan kontaktas för rådgivning:

Telefon: 020-34 03 03

E-post: stodcentrumheder@socialcentrum.goteborg.se

Regionalt stödcentrum heder finns till för den som är utsatt för HRV och för dig som i ditt

arbete möter personer som är utsatta för HRV eller lever med hedersnormer. Centrumet är en samverkan mellan elva kommuner inom i Göteborgsregionen, Polismyndigheten och Västra Götalandsregionen.

Säkerhetsplanering för våldsutsatta

Om situationen är akut ska du ringa 112 för att få stöd av polisen

- Kom överens om hur kontakten mellan dig och den som hjälper dig ska ske på säkraste sätt. Hur kan socialsekreteraren/annan stödperson kontakta dig? Hur kan du nå socialsekreteraren/annan stödperson på säkraste sätt? Var är det säkrast att träffas?
- Tänk ut säkra platser i närområdet och hur du tar dig dit om en konflikt uppstår där du är rädd för att din partner kommer att ta till våld. Kan du fly genom ett fönster? Kan du gå till någon granne? Undvik köket och andra ställen där det kan finnas vapen eller tillhyggen.
- Om du kan, berätta för någon i din närhet (familjemedlem, granne eller vän) om din situation så att hen förstår dig om du behöver akut hjälp.
- Om du har en granne som du litar på, be den personen att ringa polisen om det hörs skrik från din lägenhet.
- Kom överens med personer du litar på om ett kodord. Det kan vara bra att ha om du behöver ringa på hjälp men inte vill att din partner ska förstå vad du gör. Kom ihåg att du alltid kan ringa 112 och be om hjälp från polisen. Om du inte vill tala med polisen kan du ringa till socialjouren på tel: 031- 365 87 00
- Lär dig viktiga telefonnummer utantill.
- Se till att ha lite pengar på dig så att du vid behov kan fly och ta dig från bostaden.
- Gör upp en lista för viktiga saker att ta med om du behöver lämna hemmet.
- Om du kan, packa en väska med saker som du har på en plats utanför hemmet.
- Se till att du vet var du har dina viktiga papper så att du lätt kan ta med dem om du behöver lämna hemmet. Tänk också på att ta med andra saker som är betydelsefulla för dig.

Våldsutsatta vuxna personer

Kriscentrum för kvinnor (KCK)

Jourtelefon: 031-367 93 80, öppen dygnet runt. Alla personer som identifierar sig som kvinnor kan få både skydd och stöd.

Via KCK kan man bland annat få biståndslöst och kostnadsfritt samtalsstöd.

Kriscentrum för män (KCM)

031-367 93 90

Vänder sig till män från 18 år och uppåt som har problem i nära relationer.

KCM kan bland annat erbjuda samtalsstöd utifrån våldsutsatthet.

Q-jouren Väst

070-886 96 61

Stödverksamhet för våldsutsatta kvinnor utan krav på drogfrihet

020-50 50 50

Nationell stödtelefon för personer som utsatts för fysiskt, psykiskt och sexuellt våld. Vänder sig även till anhöriga och vänner till våldsutsatta. Telefonen är öppen dygnet runt, samtalen är kostnadsfria och syns inte på telefonräkningen.

RFSL Göteborg 031-788

25

kurator@goteborg.rfsl.se

Erbjuder stödsamtal hos kurator för hbtqi-personer, bland annat utifrån HRV eller våld i partnerrelationer.

RFSL Stödmottagning

020-34 13 16

Stöd till hbtqi-personer som är utsatta för hot, trakasserier och våld. Kan bland annat erbjuda krissamtal och hjälp vid kontakt med myndigheter. Erbjuder även rådgivning för professionella.

Familjerådgivning Göteborgs Stad

031-367 93 63

Erbjuder biståndslöst samtalsstöd för par och familjer med problem i sina relationer.

Stödcentrum för brottsutsatta, Göteborgs Stad

020-520 530

Kostnadsfri och biståndslös samtalsmottagning för personer som utsatts för brott, exempelvis våldtäkt

Våldsutövare

Kriscentrum för kvinnor (KCK)

031-367 93 80, jourtelefon öppen dygnet runt. KCKs samtalsmottagning tar bland annat emot kvinnor som utövar våld.

Kriscentrum för män (KCM)

031-367 93 90

Vänder sig till män från 18 år och uppåt och erbjuder bland annat stöd för våldsutövande män, både genom enskilda samtal och gruppverksamhet.

Välj att sluta

020-555 666

En nationell telefonlinje för den som vill få hjälp att förändra ett kontroll- erande eller våldsamt beteende. Erbjuder stöd och råd samt hjälp med att hitta behandling för den som vill och behöver.

ungarelationer.se

Chatten är öppen 20-22 varje kväll.

Ungarelationer.se ger stöd och information till dig under 20 år som blir utsatt i din relation, är kompis till någon som blir det, eller är den som utsätter.

Det kan vara pågående eller ha hänt tidigare.

KAST – Köpare Av Sexuella Tjänster

031-367 93 55 kast@socialcentrum.goteborg.se

En samtalsmottagning för den som köper sexuella tjänster eller har funderingar kring sexköp och bor i Göteborg.

Enheten för kvalitet

Telefon: 031-365 00 00 (kontaktcenter)

